

ISSN 1886-1997

Kajeroj el la Sudo

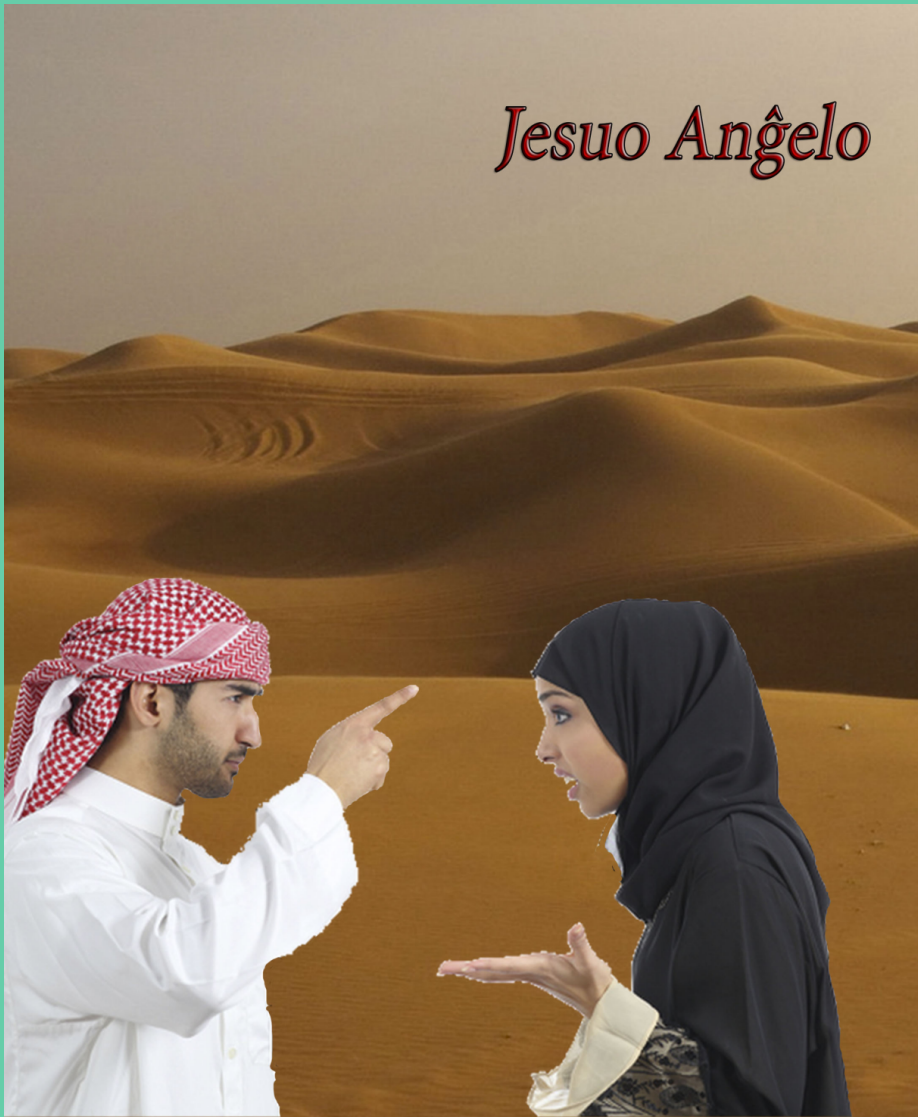
La 29^a jaro

Bulteno de la Hispana Asocio de Laboristoj Esperantistaj

<http://www.gazetoteko.com/hale/k96.html>

Jesuo Anĝelo

La peko de l' taliban'
aŭ La sengaja rakonto
pri Abdul' Saleh'

N° 96^a

Aprilo 2017

Kajeroj**el la Sudo**

*Bulteno de la Hispana Asocio de
Laboristoj Esperantistaj (HALE).*

**Calle Jabonerías, 6.3º D
30010 Murcia
Hispanio**

ISSN 1886-1997 aŭ
1886-1938 (se printite)
Depósito legal: Z-2398-88

Prezidas: **Johano A. Cabezos.**
Redaktas: **Jesuo de las Heras.**
Korektas: **Jozefo Pina.**
Retskribu al: **kajeroj@gmail.com**

Enhavo

Redaktore: Kultura ŝanĝo.....	3
La sengaja vivo de Abdul Saleh'....	4
Al miaj amikoj permesas mi.....	6
La Faraono, ĉ. 45ª.....	10
Kio okazas en Venezuelo?.....	20

Oni povas reprodukti la enhavon,
kondiĉe, ke oni citu la originon.

Pri la enhavo de la artikoloj respondecas la
aŭtoro, ne la redakcio.

Ni ne korespondos pri nepetitaj artikoloj,
kvankam ni klopodos publikigi ĉiun artikolon
kies enhavo ne mistraktu personon.

Kovrilo: *La peko de l' taliban'* estas verko mia,
kiun ni komencas legi nun en paĝo 4ª. Temas pri
netoleremo, konscienco kaj kompatato.

Tute verkita kaj kompilita per senpagaj
linuksaj rimedoj: OpenOffice Writer,
Gimp, Scribus kaj Bluefish.

Pagmaniero: aliĝu al HALE kontraŭ €10 jare por
ricevi la surpaperan version de nia magazino.

Konto **ES30 2100 4617 4122 0011 5275.**

Notu vian nomon kaj la jaron, kiun vi pagas.

Poste, sendu noton al kajeroj@gmail.com

Nesubskribitajn
artikolojn verkis la
redaktoro.

Redaktore

Kultura ŝanĝo

Eble vi atentis al fakto, ke de kelkaj numeroj nia magazino iĝis pli literatura. Fakte de multe da numeroj ni legas la verkon de Prus, en traduko de Kabe, **La faraono**, kaj aldone estas kelkaj aliaj rakontoj miaj kaj de aliaj aŭtoroj beletraj. Mi vere opinias, ke literaturo igas nin pli kompletaj kaj trankvilaj. Tamen, ne timu la leganto, ke nia sinteno ade estos sociala kaj demokratia, kaj tiuj temoj ne mankos en nia revuo.

La lastan numeron ni parolis pri la Dua Hispana Respubliko, kaj finis publikigi mia novelo politika **Vivu la Respubliko!** De ĉi tiu numero publikigas la novelon religian **La peko de l' taliban'**, aŭ **La malgaja vivo de Abdul Sale'**, anstataŭ la pli mallongan verkon **Avo kaj nepo**, kiun ni publikigos post ĉi tiu. Se leganto deziras publikigi sian beletraĵon, ni volonte ricevos ĝin por konsidero.z

Antaŭ nelonge okazis la 86^a datreveno de la starigo de la Dua Respubliko en Hispanio, sed sufiĉe oni jam parolis pri tio, kaj sufiĉe malpli pri alia grava datreveno por ni, geesperantistoj: antaŭ unu jarcento **la inventinto de nia lingvo kaj fondinto de nia Esperanto Movado mortis en Varsovio la 14-an de aprilo 1917** pro kormalsano.

Ĉiu esperantisto konas pri li,

la Fondinto. Sed eble oni ne scias, ke li estis granda verkisto, ankaŭ. Post lia **Unua Libro**

de Esperanto en la franca, rusa kaj aliaj lingvoj, li verkis multajn aliajn librojn, kelkfoje originalaĵojn, kaj ankaŭ multajn aliajn tradukojn, inter ili **la Sankta Biblio**. De tiam multaj aliaj aŭtoroj verkis en nian belan lingvon, kaj oni jam povas diri, ke ekzistas tute homara kulturo pere de Esperanto.

Pro tio nia magazino jam iĝas pli kultura kaj literatura, iom post iom, ĉar nia vera revolucio estas kleriga kaj perbeletra.

Jesuo.

**La peko de
l' taliban'**

La sengaja vivo de Abdul Saleh'

Abdul' Saleh' estas fervora Servanto de Dio, kiu instigas ŝtonumon kontraŭ virino pro ŝia malmolesteco kaj malpureco. La memoro pri tiu netolerema kaj murda ago persekutas lin dum lia tuta vivo, ĝis kiam li sukcesas liberiĝi pri tio. Sed ne senkoste...

Unua parto: La peko.

1 Ekzekuto.

La virino estis subterigita en la grundon, sed ŝia kapo estis sur ĝi. Ŝi timegis, sed ŝi ne povis forkuri: multaj aliaj viroj de ĉiu aĝo inter dekdu kaj okdek insultas ŝin nome de Dio, sia dio persona kies komandojn tiuj viroj bestigitaj de sia religia sinteno pledis, ke ili obeas. Ĉar dian justicon oni devas akcepti kaj realigi senprokraste.

Abdul' Saleh' estis inter tiuj, kiuj unue venis al ŝtonumejo. Rejn' ne estis la unua, kiu suferos la koleron de Dio, kaj ŝi ne estos certe la lasta. Sed li estis brako ekzekuta de dia justico, kaj li vere fieras pri tio. Atenta al la komenca voĉo de l' imam', la unua ŝtono kiu flugis estis tiu, kiun ĵetis Abdul' Saleh', plej plenumanta servanto de Dio. Oni aŭdis klaran, fortan sonon kiam lia glata ŝtono atingis la centron de la frunto de tiu kompatinda virino. Feliĉe por ŝi, la frapo senkonsciigis ŝin. Malpli ol sekundo poste falis pluvo da ŝtonoj tiuloke, kaj eĉ se multaj el ili

ne atingis sian celon, multaj aliaj trovis la kapon de la kompatinda virino, inter ili du plujaj ŝtonoj ĵetitaj de sindonema Abdul' Saleh', kiu ne sukcesis ĵeti kvaran ĉar la kapo de tiu kompatindulino jam frakasiĝis

en kelkajn pecojn kaj vivo ne plu estis en tiu korpo: la virino jam pagis pro sia peko kaj tiuj viroj revenis en siajn hejmojn kun tiu feliĉo, kiun nur la servo plenumita povas doni al siaj animoj.

Hejme neniu volis scii pri tio, kion li ĵus faris, aŭ kie li estis. Li fieris pri tio, kaj li ne komprenis, ke gepatroj kaj fratino ne komprenas lian religian emon. *Ni estas sur ĉi tiu*

mizera mondo, li ofte diris al ili, kaj se ni deziras ĝui Paradizon kun Dio post ĉi tiu vivo, ni devas sin oferi kaj honori Liajn Komandojn.

«Sed tio estas terura, Abdul! Ne estas sence murdi kompatindan virinon nur pro tio, ke ŝi estis malforta dum unu momento».

«Ni ne povas kompreni Dion, panjo: Li estas tro granda por niaj mizeraj mortontaj mensoj. Vi nur faru Lian Volon».

Liaj gepatroj ne povis kontraŭdiri sen ricevi lian koleron kaj tiun de Dio, ĉar ĉio, kion ili povus diri sonus kiel balsfemon. Abdul' lernis legi pere de **La Sankta Libro de Ĉiuj Kredantoj**, kiun oni kutime referencas kiel **La Libron**. Lia patro pensis iam, ke estas bona ideo, sed poste li bedaŭris tion, ĉar Abdul' prenis ĝin litere punkto post punkto, kiel ĉiu bona kredanto devas fari, kaj ili ne plu eblis peti al li ne legi ĝin. Kaj senutilis ĉiuj klopedoj klarigi al li, ke oni verkis **La Libron** antaŭ multaj jarcentoj, kiam la mondo malsimilis multe al tiu ĉi nuna, ĉar li asertis, ke *Dio konas la mondon dum ĉiuj jarcentoj, kaj Lia Vorto estas nur ununura kaj neŝanĝebla.*

Tiu junulino, Rejn', ne sufiĉe forte oponis al ŝiaj perfortistoj. Li scias tion, ĉar li vidis ĉion. Li konas ĉiujn, kiuj partoprenis la perforton, sed li ne denuncis ilin ĉar ŝi estis incitinta ilin pere de sia provokema marŝmaniero kaj ŝia malmulte modestaj vortoj. Jes: ŝi faligis ilin

en pekon kaj pro tio ŝi devis pagi per sia vivo, ĉar neniu filo de Dio povus patrinigi ŝin al siaj gefiloj, ĉar ŝi prenis honton sur la domon de sia patro ĉar ŝi estis malbona filino de Dio. Pro tio li vizitindis la juĝiston kaj rakontindis tion, kion li vidis. Policano prenis ŝin tuj antaŭ la juĝisto, kiu kondamnis ŝin al morto, laŭ Leĝo de Dio. Tiel ŝi pagos pro sia malpura peko kaj povos iri al Paradizo kun Dio nur post ofero de tio, kio ankoraŭ restas al ŝi, sia vivo, ĉar ŝi ne malebligis, ke oni malpurigis ŝin. Abdul' Saleh' ne necesis mensogi al juĝisto, ĉar li ne demandis la nomojn de la perfortistoj. Viroj, kompreneble, estas malfortaj antaŭ karno, kaj se ili estas bonaj filoj de la Plej Alto, li disdonas sian semon ĉie, kiel ili povas. Sed ŝi devis oponi eĉ se per sia propra vivo al perforto. Se ŝi farintus tion, juĝisto serĉintus perfortistojn kaj pendigus ilin. Sed tiel, kiel Abdul' Saleh' rakontis la aferon, temis pri konsentita seksumado malgraŭ ŝiaj krioj kaj vortoj kontraŭaj, kaj sekve ili ne plu estis puneblaj laŭleĝe.

Al miaj amikoj permesas mi, ke ili eraru

Hodiaŭ oni emas paroli nur al tiuj, kiuj pensas same ol oni. Per tiu maniero ĉiuj opinias same, kaj neniu lernas ion ajn indan. Temas pri malriĉa intelekto, la spirito de bestaro, de tribo, kaj oni finfine konvenas, ke la Leĝo de Linĉ' ne estas maldeca...

Sed oni facile komprenas, ke de l' diskuto kaj kontraŭstaro de opinioj venas lumo. Mi lernis multe da aferoj diskutante kun homoj, kiuj ne pensas same kiel mi. Kaj estas same al mi ĉu ili estas socialistoj, anarĥiistoj (je ĉiu ajn nuanco), falangistoj (kiu ankaŭ estas maldekstraj, interkrampe), dekstruloj, honestuloj, malhonestuloj, senkulpuloj, naivuloj aŭ maliculoj... Per ili ĉiuj mi lernas, ĉar ili ĉiuj estas nesamaj al mi, kaj ĉiu el ili rakontas al mi saman aferon el diversa vidpunkto, tiel, kiel devas esti, kie Kampoamor' diris al ni per sia fama poemo (*Ĉe ĉiu tiu perfida mondo / nenio veras, /nenio malveras /ĉio estas laŭ la kolor' / de l' kristal' / per kiu oni vidas*).

Escepto al tio estas, oni povas diri, netoleremuloj. Ĉu oni povas amikiĝi al netoleremuloj? Nu, la afero estus ĉu netoleremuloj povas amikiĝi al oni.... Ĝis kiu limo oni povas permesi iliajn

opiniojn? Nu, mi trovas, ke ne estas limoj por opinioj. Kiam, tamen, ili postulas, ke oni aliĝu al siaj opinioj, jam venas la momento, kiam oni devas decidi ion..., sed se oni estas netolerema al netoleremuloj, kion oni povas riproĉi al ili? Oni ne estu

*La polo, kiu
favoras pli
malaltajn salajrojn
por virinoj*

netolerema al netoleremuloj, same kiel oni ne povas esti nai-va kun naivuloj, aŭ rabema kun rabistoj. Al oniaj amikoj krimaj (se oni havas iun, ĉar ili malofte konfesas, ke ili estas), oni devas porti cigaredojn en karceron, kaj apogi ilin amike kaj elkore, sed oni ne esprimu konsenton pri tio, kion ili faras, same kiel al nekrimaj amikoj. Ĉar oniaj amikoj estas ili, kaj oni estas oni. Oni povas unuiĝi al ili pli aŭ malpli, sed oni neniam povas koincidi plenplene kun iu

ajn el ili, kaj ankaŭ vi certe povos, ĉar se vi farus tion, vi ne estus vi, sed vi estus ili. Kaj tio estus tro!

Lastatempe oni parolas pri du aferoj, kiuj skuis la publikan opinionon ĉe amaskomunikiloj: du aferojn, kiujn oni ne devas, aŭ almenaŭ ne indas defendi kongrue al dogmoj de **Politika Korekteco**: polo kuraĝis diri en Parlamento Eŭropa, ke virinoj estas pli malaltaj, pli malfortaj kaj malpli inteligentaj ol viroj, kaj pro tio decas, ke ili ricevu malpli altan salajron ol viroj. La hispana socialisma deputitino, kiu respondis al li, diris, ke laŭ li, ŝi ne rajtus reprezenti voĉdondantojn. Mi ne sukcesas vidi la rilaton de ŝia parolo kun tiu de la polo, sed li ridetaĉis kun memestimo, ĉar ŝajnis, ke tiu knabino rajtigis lin per la persona atako, kiun ŝi dediĉas al li. Ĉar ni ne povas kontesti la rajton al deputito diri tion, kion li konsideras konvena laŭ sia lojala scio kaj komprenpovo, kvankam tiun bazan devon de demokratio kaj libereco pri esprimo (kiuj ne estas la sama afero) perfortas sisteme ĉiuj politikaj partioj en Hispanio kaj eble ankaŭ eksterlande. Kaj tamen ĉe ĉiuj niaj amaspropagandiloj (ĉar komuniko estas fremdaj al ili) abunde aperis opinioj kontraŭ la kompartinda polo. Kaj tiuj opinioj estis vere ununura: **oni ne pozvas diri tion en parlamento**, kiu estas ĉies. Ni vidu, gesinjoroj malsamopinionantaj al malsamopinionanto pola: ĉu libereco pri opinio estas por diri nur tion,

kion plaĉas al vi? Ĉu vi portas la absolutan veron kaj neniu povas kuraĝi diri male al tio, kion vi diras? Ĉu temas nur pri tio, ke vi timas esti konvinkitaj pri io blafama kontraŭ tiu nova religio, **Korekteco Politika**, kiu igas vin fari same kiel tiuj fanatikuloj de la estinto, kiu ĉasis sorĉistinojn kaj kondamnis tiujn, kiuj malsame opiniis? Vere tiu ĉi estas demando de evidenta respondo, sed eble oni ne vidas tiel ĉi, ĉar oni volas daŭre esti kiel nudaj reĝoj onian tutan vivon, kaj ve al tiu, kiu kuraĝos averti onin pri tio. Ne, mi ne respondos ĉu favore, ĉu malfavore al tio, kion la polo diris. Kaj ĉu vi scias kial? Ĉar mi ne volas. Mi ne bezonas vian permeson opinii, kaj se vi opinias, ke mi ankaŭ estas tia aŭ tia ĉi, mi kompatas vin. Iam vi komprenos tion, kio liberopinio kaj liberaesprimado estas. Certe kiam oni ne plu havos ĝin ĉar oniaj nanoj jam kreskis tiom multe, ke ili nuligis onin kaj se tiam oni moviĝas, ankaŭ *oni ne estos en la foto*.

La alia grava afero estas la fama aŭtobuso de asocio Hazte Oír (Aŭdigu vin, en la hispana). Verŝajne virinfanoj havas penisson, kaj infaninoj havas vulvon. Verŝajne estas reago al tiu alia kampanjo, kiu estis antaŭ iom da tempo kies slogano estis: "Kelkaj infaninoj havas penisson, kelkaj virinfanoj havas vaginon". Mi ankaŭ ne diskutos la aferon, sed mi daŭre defendas la liberecon pri esprimo. La tagon, ki-

Jen la plej malamata aŭtobuso de Hispanio pro sia mesaĝo: virinfanoj havas penison, infaninoj havas vulvon.

am mi ne plu havos ĝin (kaj mankas ne multe por tio, pro la disfunkcmedioj hispanaj) mi ne plu povos diri al vi tion, kion mi opinias, kaj plej eble ankaŭ vi ne povos se tiu dogmo, kiun vi tiom pasie defendas hodiaŭ, ankoraŭ estas la oficiala dogmo. Ĉar socio evoluas sendepende de la individuoj, kiuj atingas povon en ĉiu momento, kiel historio rakontas al ni sinsekve. Sed gravas al mi, ke en memdirita ĵurŝtato urbestriro kuraĝis uzi policon senmovigi veturilon sen juĝista ordono. Tion Gestapo faris iam, kaj tiam estas malorde, sed naziuloj neniam fieris, ke ili estas demokratiaj aŭ justaj. Sed tiuj politikistoj novaj ja fieras pri tio. Ili venas en povon kaj klopodas devigi sian ideologion sur la civitanojn, kvazaŭ ni bezonus tion. Ili nuligas la rajton, kiujn ni ĉiuj havas pensi kaj opinii laŭvole, kaj jen la problemo. Post nelonge oni vidos infanojn

denonci siajn gepatrojn, same kiel okazis en la nazia Germanio, kaj tamen neniam okazis en frankisma Hispanio, eĉ se ne plaĉas al vi legi tion ĉi. Sed honesteco postulas, ke oni donu al ĉiu tion, kio estas lia aŭ ŝia.

La aŭtobuso de Hazte Oír devintus senmoviĝi, aŭ ne, laŭ ordono de juĝisto, ne de urbestriro; ĉar oni ne povas juĝi civitanon pro ideologio, sed en juĝejo, pro akceptata leĝo. Ĉar estas neniu neerarebla, kaj pro tio ni ĉiuj povas erari, kaj en tiuj kazoj ni devas korekti la malbonon kaŭzitan. Sed se niaj eraroj venas el niaj privataj opinioj, personaj, oni povas malfari tion, kion oni faris, sed se ili venas el ideologio, kiun oni brakumis blinde, ĝi ne permesas al oni ĝustigi, ĉar ĝi estas kvazaŭ korseto, kiu ne permesas al oni movi tien, kien ni bezonas. Pro tio mi trovis antaŭ kelke da jaroj, ke ĉiuj ideologioj estas perversaj

denaske. Ne estas sana ideologio. Estas ideoj, kiuj decas pli ol aliaj, kaj ĉiun momenton oni movas al ili aŭ el ili, sed oni ne povas konsenti pri tio, ke ideologio difinu aliajn personojn kiel malamikojn nereamikeblajn unu de la aliaj. Tio atencas kontraŭ la rajtoj de aliaj homoj. Oni povas ne atenti al ili, sed ne levias manon kontraŭ ili, eĉ virtuale, nur pro tio, ke oni ne konsentas kun ili pri tio, ĉar tio estas totalismo. Jes, mi scias, ke estas totalismaj partioj, kaj se oni demandus al mi, ĉu mi konas iun partion politikan, kiu ne estas totalisma, mi honeste devas diri ke ne, se eble oni povas escepti PPO, kaj fojfoje CIUDADANOS, ĉar eĉ ili mem ne scias tion, kio diable ili estas. Aŭ almenaŭ ili ne kuraĝas diri. Ili inventis himnon kaj flagon ne uzi tiujn de Hispanio. Ili hontas, aŭ sentas sin kulpaj eble, pro tio, ke ili estas hispanaj. Kaj jen la vera honto. Mi sentas honton vidi tiom da flagoj de Usono en ties mitingoj de ia ajn partio; kaj en Francio okazas same. Sed ŝajnas, ke ĉi tie la himno kaj flago de Hispanio estas "de Franco", kaj pro tio neniu volas uzi ilin kiel siajn, ĉar ili timas, ke oni nomu ilin faŝistoj. Sed ne estas pli granda faŝisto ol tiu, kiu nomas faŝistoj la aliajn.

Nun vi jam scias pri alia kialoj por mia ne voĉdonado. Kaj mi konsilas al vi ĉiuj ne voĉdoni. Jes, estos same ĉu vi voĉdonas, ĉu ne. Sed se vi ne voĉdonas, vi ne estos komplikaj pri la stultaĵoj, kiujn tiuj

politikistoj faros.

Resume: krom poloj kaj busoj, la markilo estas kun du goaloj favore al netoleremo kaj nulo favore al libereco pri esprimado kaj pri pensado.

Sed oni vivas en mondo kaj rilatas al aliaj. Al kelkaj el ili mi amas, ĉar ili estas miaj amikoj. Pro tio mi permesas, ke ili eraru, kaj niaj konversacioj estas netedaj. Kion fari! Eble iam mi devos iri en malliberejon liberigi ilin kiam ilia opcio jam perdis. Kvankam plej eble unu el ili estos tiu, kiu havos tiun devon amikan pri mi... Ĉar miaj amikoj valoras multe, eĉ se tio, kion ili diras, valoras nenion.

Kaj mi ne plu tedos vin. Alian tagon mi parolos al vi pri miaj amikinoj.

La loko, kie dogmuloj postulas, ke oni parolu nur politikokorekte. Libereco pro esprimo estu varo, kiun oni ne povas permesas al si.

La faraono

Ĉapitro 45^a

En la voĉo de Pentuer estis tiom da bonvoleco, ke la mirigita princo eksilentis kaj permesis al li veturi kun si.

Ili estis en la dezerto, kelkcenton da paŝoj post ili estis la armeo, kelkcenton da paŝoj antaŭ ili la forkurantoj. Sed malgraŭ la batado kaj instigado de la ĉevaloj, la forkurantoj, same kiel la persekutantoj, iris antaŭen kun granda malfacilo.

De supre la ĉielo sendis al ili la teruran sunan fajron; en la buŝon, nazon kaj precipe en la okulojn penetris akra polvo; la piedoj de la ĉevaloj, sur ĉiu paŝo, dronis en la bruliganta sablo. En la aero regis mortiga silento.

—Tio ja ne daŭros senĉese —diris la kronprinco.

—Estos pli kaj pli malbone —respondis Pentuer. —Via ekscelenco vidas —li montris la forkurantojn —ke tiuj ĉevaloj vadas en la sablo ĝis la genuoj.

La princo ekridis, ĉar en tiu ĉi momento ili atingis iom pli malmolan teron kaj povis galopi centon da paŝoj. Sed baldaŭ sabla maro baris al ili la vojon, kaj ree ili devis iri antaŭen paŝon post paŝo.

Ŝvito kovris la homojn, ŝaŭmo la ĉevalojn.

—Kia varmego! —murmuretis la kronprinco.

—Aŭskultu, sinjoro —diris Pentuer —tio ne estas bona tago por persekuto en la dezerto.

Hodiaŭ de la mateno la sanktaj insektoj montris grandan maltrankvilon, kaj poste falis en letargion. Mia pastra tranĉilo tre malprofunde eniĝis en la argilan ingon, kio signifas grandan varmegon. Ambaŭ ĉi tiuj fenomenoj, la varmego kaj la letargio de l' insektoj antaŭdiras fulmotondron. Ni do revenu, ĉar ne nur ni ne vidas plu la tendaron, sed eĉ ne atingas al ni ĝiaj murmuroj.

Ramzes ekrigardis la pastron preskaŭ kun malestimo.

—Kaj vi pensas, profeto, ke mi, anoncinte la kapton de Musavasa, povas reveni sen la kaptito, timante la varmegon kaj fulmotondron?

Ili rajdis senhalte. En unu loko la tero ree malmoliĝis, kaj ili proksimiĝis al la forkurantoj je unu ŝtonĵeto.

—Vi tie..! —kriis la princo —kapitulacu...

La barbaroj eĉ ne ekrigardis posten, malfacile vadante en la sablo. Dum unu momento oni povis pensi, ke ili estos kaptitaj. Sed baldaŭ la taĉmento de l' kronprinco renkontis profundan sablon, kaj tiuj plirapidigis la paŝojn kaj malaperis post altaĵo.

La kavaliroj malbenis, Ramzes kunpremis la dentojn.

Fine la ĉevaloj komencis enfali pli kaj pli profunden kaj halti; la rajdantoj devis desalti kaj piediri. Subite unu aziano ruĝiĝis kaj falis sur la sablon. La princo ordonis kovri lin per

tuko kaj diris:

—Ni prenos lin dum la reiro.

Kun granda malfacilo ili atingis la supron de la sabla altaĵo kaj ekvidis la libianojn. Sed ankaŭ por tiuj la vojo estis mortiga; du iliaj ĉevaloj haltis.

La egipta tendaro tute malaperis post la ondoj de la tero, kaj se Pentuer kaj la azianoj ne sciis sin direkti per la suno, jam nun ili ne povus trovi la lokon.

En la sekvantaro de l' princo falis unu rajdanto, eligante el la buŝo sangan ŝaŭmon. Ankaŭ tiun ĉi oni lasis kun la ĉevalo, Por plenigi la malfeliĉon, sur la fono de la sabloj aperis grupo de ŝtonegoj, inter kiuj malaperis la libianoj.

—Sinjoro —diris Pentuer —tie povas esti embusko.

—Estu tie la morto kaj prenu min..! —diris la princo per aliigita voĉo.

La pastro ekrigardis lin kun mirego; li ne supozis en li tian obstinon.

Ĝis la ŝtonegoj ne estis malproksime, sed la vojo estis terure malfacila. Oni ne nur devis piediri, sed eĉ eltiradi la ĉevalojn el la sablo. Ĉiuj vadis, eniĝante ĝis la maleoloj, en kelkaj lokoj oni enfalis ĝis la genuoj.

Sur la ĉielo senhalte brulis la suno, la terura suno de la dezerto, kies ĉiu radio ne nur rostis kaj blindigis, sed ankaŭ pikis. La plej fortaj azianoj faladis de laciĝo: al unu ŝvelis la lango kaj lipoj, alia havis tintadon en la oreloj kaj nigrajn makulojn antaŭ la okuloj, alian venkis la dormo, ĉiuj sentis doloron en la artikoj kaj tute perdis la senton de la varmejo. Kaj se oni demandus iun: ĉu estas varmege? -- li ne povus respondi.

Ree la tero malmoliĝis sub la piedoj, kaj la taĉmento de Ramzes eniris inter ŝtonegojn. La princo, la plej konscia el ĉiuj, ekaŭdis ronkadon de ĉevalo, sin turnis flanken kaj en la ombro de monteto rimarkis areton da homoj: ĉiu kuŝis, kie li falis.

Unu el ili, junulo dudekjara, havis purpuran broditan ĉemizon, oran ĉenon sur la kolo kaj glavon en riĉa ingo. Li ŝajnis kuŝi senkonscia; li havis iom da ŝaŭmo en la buŝo, liaj okuloj montris la blankon. Ramzes ekkonis en li la ĉefon. Li proksimiĝis, forŝiris la ĉenon de lia kolo kaj malligis la glavon.

Iu maljuna libiano, kiu ŝajnis malpli laca ol la aliaj, vidante tion, diris:

—Kvankam vi estas venkinto, Egiptano, respektu princan filon, kiu estis militestro.

—Tio estas la filo de Musavasa?
—demandis la princo.

—Vi diris la veron —respondis la libiano —tio estas la filo de Musavasa, Teĥenna, nia ĉefo, kiu estus inda eĉ fariĝi egipta princo.

—Kaj kie estas Musavasa?

—Musavasa estas en Glaucus kaj kolektas grandan armeon, kiu venĝos nin.

Aliaj libianoj diris nenion, ili eĉ ne bonvolis ekrigardi la venkintojn. Laŭ la ordono de la princo, la azianoj senarmigis ilin sen kontraŭstaro kaj sidiĝis en la ombro de l' ŝtonego.

En tiu ĉi momento ne ekzistis amikoj, nek malamikoj, sed morte lacaj homoj; la morto minacis ĉiujn, sed ili volis nur ripozi.

Pentuer, vidante, ke Teĥenna restas senkonscia, ekgenuis antaŭ li kaj kliniĝis super lia kapo tiamaniere, ke neniu povis rimarki, kion li faras. Tuj Teĥenna komencis

ĝemi, moviĝi kaj malfermis la okulojn; poste li sidiĝis, frotis la frunton kvazaŭ vekita el profunda dormo, kiu ankoraŭ ne forlasis lin.

—Teĥenna, ĉefo de la libianoj —diris Ramzes —vi kaj viaj homoj estas kaptitoj de lia sankteco, la faraono.

—Prefere tuj mortigu min —murmuris Teĥenna —se mi devas perdi la liberon.

—Kiam via patro humiliĝos kaj faros la pacon kun Egipto, vi estos ankoraŭ libera kaj feliĉa...

La libiano turnis la kapon kaj kuŝiĝis, indiferenta por ĉio. Ramzes sidiĝis apud li kaj post momento kvazaŭ falis en letargion; kredeble li ekdormis.

Li vekiĝis post kvaronhoro, jam iom pli vigla. Li ekrigardis la dezerton kaj ekkriis de admiro: en la horizonto estis videbla verda lando, akvo, multenombraj palmoj, kaj iom pli alte urbetoj kaj temploj.

Ĉirkaŭ li ĉiuj dormis, azianoj kaj libianoj. Nur Pentuer, staranta sur la deklivo de l' ŝtonego, ŝirmis la okulojn par la mano kaj ien rigardis.

—Pentuer..! Pentuer..! —kriis Ramzes. —Ĉu vi vidas la oazon?...

Li salte leviĝis kaj alkuris al la pastro, kies vizaĝo estis ĉagrenita.

—Ĉu vi vidas la oazon?

—Tio ne estas oazo —respondis Pentuer —tio estas vaganta en la dezerto spirito de iu lando, kiu ne ekzistas plu en la mondo. Sed tio... tie... estas reala..! —aldonis li, etendante la manon al la sudo.

—Montoj?... —demandis la princo.

—Rigardu pli bone.

La princo atente rigardis, subite li diris:

—Ŝajnas al mi, ke tiu nigra amaso leviĝas... Kredeble miaj okuloj estas lacaj.

—Tio estas Tifono —murmuretis la pastro —nur la dioj povas savi nin, se ili volos...

Subite Ramzes eksentis sur la vizaĝo blovon, kiu en la fajra dezerto ŝajnis al li varma. La blovo, komence tre delikata, fariĝis iom post iom pli forta, pli kaj pli varma, kaj samtempe la nigra strio leviĝis en la aero kun miriga rapideco.

—Kion ni faros? —demandis la princo.

—Ĉi tiuj ŝtonegoj —respondis la pastro —ŝirmos nin de la enterigo, sed ili ne forpelos la polvon kaj la varmegon, kiu senĉese kreskas. Kaj post unu aŭ du tagoj...

—Tifono do blovas tiel longe?

—Iafoje tri, kvar tagojn... Nur malofte ĝi leviĝas por kelke da horoj kaj subite falas, kiel vulturo, trapikita per sago. Sed tio okazas tre malofte...

La princo malĝojiĝis, kvankam li ne perdis la kuraĝon. La pastro, eltirinte el sub la vesto boteleton el verda vitro, daŭrigis:

—Vi havas ĉi tie eliksiron... Ĝi devas sufiĉi al vi por kelke da tagoj... Ĉiufoje kiam vi eksentos dormemon aŭ timon, trinku unu guton. Tiamaniere vi piifortiĝos por iom da tempo...

—Kaj vi? Kaj la aliaj?...

—Mia sorto estas en la manoj de la Sola... Kaj la aliaj?... Ili ne estas kronprincoj!

—Mi ne volas ĉi tiun eliksiron —diris la princo, forpuŝante la boteleton.

—Vi devas ĝin preni..! —ekkriis Pentuer.

—Memoru, ke en vi la egipta popolo vidas sian esperon... Memoru, ke vin gardas ĝia beno...

La nigra nuboj leviĝis ĝis la mezo de la ĉielo, kaj la varmega vento blovis tiel potence, ke la princo kaj pastro devis sin kaŝi sub la ŝtonegon.

—La egipta popolo?... La beno?... —ripetis la princo.

Subite li ekriis:

—Tio estis vi, kiu antaŭ unu jaro parolis al mi nokte, en la ĝardeno?... Tio estis tuj post la manovroj...

—En la tago, kiam vi ekkompatis la kamparanon, kiu sin pendigis de malespero, ke oni detruis lian kanalon —respondis la pastro.

—Vi savis mian bienon kaj la Hebreinon Saran, de la popolamaso, kiu volis mortigi ŝin per ŝtonoj?...

—Mi —respondis Pentuer. —Kaj vi baldaŭ post tio liberigis el la malliberejo la senkulpajn kamparanojn kaj ne permesis al Dagon turmenti vian popolon per novaj impostoj. Pro tiu ĉi popolo —daŭrigis la pastro per laŭta voĉo —pro la kompato, kiun vi ĉiam havis por ĝi, hodiaŭ ankoraŭ mi benas vin... Eble nur vi sola estos savita ĉi tie, sed memoru... memoru, ke savas vin la premegata egipta popolo, kiu sian savon atendas de vi..!

Subite ĉio mallumiĝis, de la sudo ekpluvis varmega sablo kaj ekblovis tiel potenca vento, ke ĝi renversis ĉevalon, kiu staris en neŝirmita loko. La libiaj kaptitoj kaj azianoj, ĉiuj vekiĝis; sed ĉiu pli profunden enŝovis sin sub la ŝtonegon kaj silentis de timo.

En la naturo fariĝis io terura. Sur la teron falis la nokto, kaj sur la ĉielo furioze persekutis unuj aliajn flavruĝaj kaj nigraj sablaj nuboj. Ŝajnis, ke la sablo de la tuta dezerto viviĝis, leviĝis supren kaj flugis ien rapide kiel sago.

Estis varmege, kvazaŭ en vaporbanejo: la haŭto de la manoj kaj vizaĝo fendiĝis, la lango sekiĝis, la spirado pikis la bruston. La malgrandaj sableroj brulvundis kvazaŭ fajreroj.

Pentuer superforte proksimigis la boteleton al la buŝo de l' kronprinco. Ramzes trinkis kelke da gutoj kaj eksentis strangan ŝanĝon: la doloro kaj varmego ĉesis lin turmenti, la pensoj ree fariĝis liberaj.

—Kaj tio povas daŭri kelke da tagoj..?

—Kvar —respondis la pastro.

—Kaj vi, saĝuloj, konfidatoj de l' dioj, ne posedas rimedon por savi la homojn de tia turmento..?

Pentuer ekmeditis kaj diris:

—En la mondo ekzistas nur unu saĝulo, kiu povus batali kontraŭ la malbonaj spiritoj... Sed li ne estas ĉi tie..!

Tifono blovis jam duonon da horo kun nekomprenebla forto. Fariĝis preskaŭ nokto. Dum momentoj la vento malfortiĝis, la nigraj nuboj disiĝis kaj oni vidis sur la ĉielo la sangon sunon, kaj sur la tero la teruran lumon de flavruĝa koloro.

Sed tuj la vento potenciĝis, varmega, sufoka; densiĝis la polva nebulo, la kadavra lumo estingiĝis, kaj en la aero sonis murmuroj kaj tintoj, kiajn ne kutimis aŭdi la homa orelo.

Proksima jam estis la subiro de l' suno, kaj

la atakemo de la ventego kaj la terura varmego kreskis senhalte. De tempo al tempo super la horizonto aperis grandega sanga makulo, kvazaŭ komenciĝus brulo de la tuta mondo.

Subite la princo rimarkis, ke Pentuer ne estas plu ĉe lia flanko. Li streĉis la orejon kaj ekaŭdis voĉon krintan:

—Beroes..! Beroes..! se ne vi, kiu helpos nin..? Beroes..! en la nomo de la Sola, Ĉiopova, kiu havas nek komencon, nek finon, mi alvokas vin..!

En la norda parto de l' dezerto eksonis tondro. La princo ŝtoniĝis; por Egiptano la tondroj estis fenomeno same malofta, kiel apero de kometo.

—Beroes..! Beroes..! —ripetis la pastro per granda voĉo.

La kronprinco fikse rigardis tien kaj ekvidis malluman homan figuron kun manoj, levitaj al la ĉielo. De la kapo, fingroj, eĉ de la vestoj de l' figuro ĉiumomente saltis pale bluaj fajreroj.

—Beroes..! Beroes..!

Longa tondro eksonis pli proksime, kaj en la polvaj nebuloj ekbrilis fulmo, superverŝante la dezerton per ruĝa lumo.

Nova tondro kaj nova fulmo.

La princo eksentis, ke la forto de la ventego malgrandiĝas kaj ke la varmego ĉesas. La sablo fluganta en la aero komencis fali teren, la ĉielo fariĝis cindrokolora, poste flavruĝa, fine lakta. Ĉio eksilentis, kaj post momento ree ektondris kaj de l' nordo ekblovis malvarma vento.

La azianoj kaj libianoj, elĉerpitaj de la varmego, rekonsciiĝis.

—La batalistoj de l' faraono —diris subite la maljuna libiano —ĉu vi aŭdas la murmuron en la dezerto?

—Ree fulmotondro..?

—Ne, tio estas pluvo...

Efektive, de la ĉielo falis kelke da malvarmaj gutoj, poste pli kaj pli multe, fine ekfalas pluvego, akompanata de tondroj.

Inter la soldatoj de Ramzes kaj iliaj kaptitoj ekregis freneza ĝojo. Ne atentante la fulmojn kaj tondrojn, la homoj, antaŭ unu momento bruligataj de la varmego kaj soifantaj, nun kuris sub la pluvaj riveroj kvazaŭ infanoj. En la mallumo ili lavis sin kaj la ĉevalojn, kolektis akvon en la ĉapojn kaj ledajn sakojn, kaj, antaŭ ĉio, trinkis, trinkis..!

—Ĉu tio ne estas miraklo..? —ekkriis la princo Ramzes. —Se ne falus la benita vento, ni pereus en la dezerto, en la bruligaj ĉirkaŭprenoj de Tifono.

—Okazas, —respondis la maljuna libiano —ke la suda sabla vento incitas la ventojn, promenantajn super la maro, kaj alpelas pluvegon.

Ramzeson malagrade tuŝis ĉi tiuj vortoj: li kredis, ke la pluvegon altiris la preĝoj de Pentuer. Sin turninte al la libiano, li demandis:

—Ĉu okazas ankaŭ, ke de homa figuro ŝprucas fajreroj?

—Ĉiam estas tiel, kiam blovas la vento de la dezerto —respondis la libiano. —Ankaŭ hodiaŭ ni ja vidis fajrerojn, saltantajn ne nur de la homoj, sed eĉ de la ĉevaloj.

Li parolis kun tia certeco, ke la princo, proksimiĝinte al la oficiro de sia rajdistaro, murmuretis:

—Atentu la libianojn..! Apenaŭ li diris tion, en la mallumo io ekbolis, kaj post momento eksonis ĉevala galopo. Kiam fulmo eklumigis la dezerton, oni vidis homon, forkurantan sur ĉevalo. —

—Ligu la kanajlojn..! —kriis la princo —kaj mortigu, se iu kontraŭstaros... Ve al vi, Teĥenna, se la fripono alkondukos kontraŭ ni viajn fratojn..! Vi pereos en teruraj turmentoj, vi kaj la viaj...

Malgraŭ la pluvo, tondroj kaj mallumo, la soldatoj de Ramzes rapide ligis la libianojn, kiuj cetere tute ne kontraŭstaris.

Eble ili atendis la ordonon de Teĥenna, sed li estis tiel rompita, ke li eĉ ne pensis pri la forkuro.

Iom post iom la ventego kvietiĝis, kaj la tagan varmegon anstataŭis en la dezerto nokta penetranta malvarmo. La homoj kaj ĉevaloj sattrinkis kaj plenigis per akvo la sakojn; ili havis sufiĉe da daktiloj kaj biskvitoj, ĉiuj do estis bonhumoraj. La tondroj malfortiĝis, la silentaj fulmoj ekbrilis pli kaj pli malofte; sur la norda ĉielo la nuboj komencis disŝiriĝi, tie ĉi kaj tie ekbrilis steloj.

Pentuer proksimiĝis al Ramzes.

—Ni revenu en la tendaron —diris li. —Ni povas atingi ĝin post kelke da horoj, antaŭ kiam la forkurinto alkondukos kontraŭ ni malamikojn.

—Kiel ni trovos la vojon en tia mallumo?
—demandis la princo.

—Ĉu vi havas torĉojn? —sin turnis la pastro al la azianoj.

Torĉojn, aŭ pli ĝuste longajn ŝnurojn, saturitajn per flamigeblaj materioj, ili posedis; sed ili ne havis fajron, la lignaj

pecetoj, servantaj por ekbruligado, malsekiĝis.

—Ni devas atendi ĝis la mateno —diris la malpacienca princo.

Pentuer ne respondis. Li eltiris el sia sako malgrandan vazon, prenis de soldato torĉon kaj iris flanken. Post momento eksonis mallaŭta sibrado kaj la torĉo... ekflamis..!

—Granda miraklisto estas ĉi tiu pastro..!
—murmuris la maljuna libiano.

—Antaŭ miaj okuloj vi plenumis jam duan miraklon —diris la princo al Pentuer. —Ĉu vi povas klarigi al mi, kiel oni faras tion..?

—Pri ĉio demandu min, sinjoro —respondis la pastro —kaj mi diros al vi. Sed postulu neniam, ke mi klarigu al vi la misterojn de niaj temploj.

—Eĉ se mi nomus vin mia konsilanto?

—Eĉ tiam. Mi neniam estos perfidulo, kaj eĉ se mi kuraĝus fariĝi, la punoj fortimigus min...

—La punoj..? —ripetis la princo. —Jes! Mi memoras en la templo de Hator la homon kaŝitan en la kelo, sur kiun la pastroj verŝis bolantan peĉon. Ĉu efektive ili faris tion..? Ĉu la homo efektive mortis en turmentoj..?

Pentuer silentis, kvazaŭ ne aŭdante la demandon. Li malrapide elprenis el sia mirakla sako malgrandan statuon de dio kun disetenditaj manoj. La statueto pendis sur ŝnuro; la pastro lasis ĝin libera kaj, murmurante preĝon, atentis. La statueto post kelke da ŝanceliĝoj kaj turniĝoj haltis senmove.

Ramzes ĉe la lumo de la torĉo kun miro rigardis liajn procedojn.

—Kion vi faras? —demandis li la pastron.

—Mi povas diri al via ekscelenco nur tion —respondis Pentuer —ke la dio per unu mano montras la stelon Eshmun. [Polusa stelo] Tio estas ĝi, kiu nokte gvidas sur la maro la feniciajn ŝipojn.

—Fenicianoj do ankaŭ havas ĉi tiun dion?

—Ili eĉ ne scias pri li. La dio, kiu ĉiam turnas unu manon al la stelo Eshmun, estas konata nur de ni kaj de la ĥaldeaj pastroj. Kun lia helpo, ĉiu profeto tage kaj nokte, dum bona kaj malbona vetero, povas trovi sian vojon sur la maro kaj en la dezerto.

Laŭ la ordono de l' princo, kiu kun brulanta torĉo iris apud Pentuer, la sekvantaro kaj la kaptitoj ekiris post la pastro, al la nord-oriento. La dio, pendanta sur la ŝnuro, ŝanceliĝis, montris tamen per la etendita mano, kie estas la sankta stelo, protektanto de la erarvagantaj vojaĝantoj.

Ili iris piede, kondukante la ĉevalojn, per rapidaj paŝoj. La malvarmo estis tiel akra, ke eĉ la azianoj blovis en la manojn, kaj la libianoj tremis.

Subite io komencis kraki sub iliaj piedoj. Pentuer haltis kaj klinis sin.

—En ĉi tiu loko —diris li —la akvo faris sur la ŝtonego malprofundan kotujon. Kaj la akvo, rigardu princo, kio ĝi fariĝis...

Dirante tion, li levis kaj montris al la princo kvazaŭ vitran tabuleton, kiu fluidiĝis en liaj manoj.

—Kiam estas tre malvarmege, —aldonis li —la akvo fariĝas travidebla ŝtono.

La azianoj jesis la vortojn de l' pastro, aldonante, ke en la nordo la akvo fariĝas ŝtono, kaj la vaporo -- blanka salo, kiu tamen

havas neniun guston, sed pinĉas la fingrojn kaj agacigas la dentojn.

La princo pli kaj pli admiris la saĝon de Pentuer.

Dume en la norda parto de l' ĉielo fariĝis klare. Oni povis vidi Ursinon kaj en ĝi la stelon Eshmun. La pastro ree preĝante, kaŝis en la sakon la dion gvidanton kaj ordonis estingi la torĉojn kaj lasi nur la bruletantan ŝnuron, kiu konservis la fajron kaj montris la horojn per sia grada brulado.

La princo admonis la taĉmenton esti vigla kaj preninte Pentueron, iris dekelkon da paŝoj antaŭen.

—Pentuer —diris li —de ĉi tiu momento mi nomas vin mia konsilanto, por la nuna tempo, kaj por tiam, kiam plaĉos al la dioj doni al mi la kronon de Supra kaj Malsupra Egiptoj...

—Per kio mi meritis tian favoron?

—Antaŭ miaj okuloj vi plenumis agojn, kiuj montras vian grandan saĝon kaj vian povon super la spiritoj. Krom tio vi estis preta savi mian vivon. Do, kvankam vi decidis kaŝi de mi multon...

—Pardonu, nobla sinjoro —interrompis la pastro. —Perfidulojn, kiam vi bezonos ilin, vi trovos, por mono kaj juveloj, eĉ inter la pastroj. Sed mi ne volas aparteni al ili. Konsideru: perfidante la diojn, mi donus al vi la certecon, ke same mi agos ankaŭ kun vi.

Ramzes ekmeditis.

—Vi saĝe parolis —respondis li. —Sed mirigas min, kiel vi, pastro, havas bonvolon por mi en via koro? Antaŭ unu jaro vi benis min, kaj hodiaŭ vi ne permesis al mi sola veturi en la dezerton kaj faras al mi grandajn servojn...

—Ĉar la dioj avertis min, ke vi, nobla sinjoro, se vi volos, povos eltiri el la mizero kaj humiligo la malfeliĉan egiptan popolon.

—Kio estas por vi la popolo?

—Mi devenas de ĝi... Miaj fratoj kaj patro tutajn tagojn ĉerpis akvon el Nilo kaj ricevis bastonadon...

—Kiel mi povas helpi al la popolo?
—demandis la kronprinco.

Pentuer viviĝis.

—Via popolo —parolis li kortuŝita —tro multe laboras, pagas tro grandajn impostojn, suferas mizeron kaj persekutojn. Malfacila estas la sorto de l' kamparano...

"La vermo manĝis unu duonon de lia rikolto, la rinocero la alian; en la kampoj multe da muŝoj; falis la akridoj; la brutoj piedpremis la grenon, la paseroj ĝin ŝtelis. Kio restis en la garbejo, falis en la manojn de l' ŝtelisto. Ho mizero de la kamparano..! Fine venas la skribisto sur la bordon kaj postulas la rikolton, liaj kunuloj alportis bastonojn, kaj la Negroj palmajn vergojn. Ili diras: donu la grenon. -- Restis nenio. -- Tiam ili batas lin, etendas sur la tero, ligas, ĵetas en la kanalon, kie li dronas, la kapo malsupren. En lia ĉeesto ili ligas lian edzinon, liajn infanojn. La najbaroj forkuras, savante sian grenon." [Aŭtentika]

—Mi mem vidis tion —respondis la princo medite —mi eĉ forpelis unu tian skribiston. Sed ĉu mi povas ĉeesti ĉie, por malhelpi la maljustaĵojn?

—Vi povas, sinjoro, ordoni, ke oni ne turmentu la homojn senbezone. Vi povas malgrandigi la impostojn, elekti al la kamparanoj unu tagon por la ripozo. Fine, vi povas donaci al ĉiu familio almenaŭ unu

mezuron da tero, kies rikolto apartenus nur al ili kaj servus por nutri ilin. Alie, ili daŭrigos sin nutri per lotuso, papiruso kaj mortintaj fiŝoj, kaj fine via popolo pereos... Sed se vi estos favora por ĝi, ĝi releviĝos.

—Kaj vere mi faros tiel! —ekkriis la princo.
—Bona mastro ne permesas, ke lia brutaro mortu de malsato, faru laboron, kiu superas ĝiajn fortojn aŭ maljuste ricevu batojn... Tio devas aliĝi..!

Pentuer haltis.

—Vi promesas tion al mi, sinjoro..?

—Mi ĵuras! —respondis Ramzes.

—Do ankaŭ mi ĵuras al vi, ke vi estos la plej glora faraono, apud kiu paliĝos Ramzes Granda! —ekkriis la pastro, kiu ne povis plu regi sian eksciton.

La princo ekmeditis.

—Kion ni faros duope kontraŭ la pastroj, kiuj malamas min..?

—Ili timas vin, sinjoro —respondis Pentuer.
—Ili timas, ke vi ne komencu tro frue militon kontraŭ Asirio...

—Kion ili celas, ni ja venkos..?

La pastro klinis la kapon kaj disetendis la manojn, sed silentis.

—Mi do diros al vi..! —ekkriis la incitita princo. —Ili ne volas militon, ĉar ili timas, ke mi revenos venkinto, ŝarĝita per trezoroj, pelante antaŭ mi sklavojn... jen kion ili timas, ĉar ili volas, ke la faraono restu nur malforta ilo en ilia mano, senutila instrumento, kiun oni povas ĵeti for, kiam oni volas... Sed mi ne estos tia..! Aŭ mi faros tion, kion mi volas, al kio mi havas la rajton, aŭ... mi pereos...

Pentuer turnis sin kaj murmuretis preĝon.

—Ne parolu tiel, nobla sinjoro —diris li konfuzita —la malbonaj spiritoj, vagantaj super la dezerto, povas kapti viajn vortojn... La vorto, memoru estro, estas kvazaŭ ŝtono, ĵetita per ĵetilo; kiam ĝi trovos muron, ĝi resaltos kaj sin turnos kontraŭ vi mem...

La princo malestime svingis la manon.

—Ne grave —respondis li. —Nenion valorus vivo, en kiu ĉiu ligus mian volon... Se ne la dioj, la ventoj de la dezerto; se ne la spiritoj, la pastroj... Tia devas esti la povo de la faraono..? Mi volas fari, kion mi volas, kaj obei nur al miaj eternaj antaŭuloj, sed ne al iu ajn razita kapo, kiu ŝajne klarigas la intencojn de l' dioj, kaj en la realeco uzurpas la povon kaj plenigas siajn trezorejojn per miaj riĉaĵoj.

En la princa sekvantaro eksonis murmuro de teruro.

—Tio estas grifo..! Mi klare vidis la flugilojn... —diris aziano.

—En la dezerto svarmas monstroj..! —aldonis la maljuna libiano.

Ramzes estis konfuzita; ankaŭ al li ŝajnis, ke la preterkuranta ombro havis kapon de serpento kaj kvazaŭ mallongajn flugilojn.

—Ĉu efektive —demandis li la pastron —en la dezerto aperas monstroj?

—Estas certe —diris Pentuer —ke en tiel nelogata loko svarmas malbonaj spiritoj en plej strangaj formoj. Tamen ŝajnas al mi, ke tio, kio preterkuris, estas pli kredeble besto. Ĝi similas ĉevalon kun selo, sed estas pli granda kaj kuras pli rapide. La loĝantoj de la oazoj diras, ke ĉi tiu besto povas tute ne trinki akvon, aŭ almenaŭ trinki tre malofte. Se tio estus vera, la estontaj generacioj povus uzi, por trakuradi la dezerton, ĉi tiun

beston, kiu nun nur timigas la homojn.

—Mi ne kuraĝus sidiĝi sur la dorson de tia monstro —respondis la princo, skuante la kapon.

—La samon niaj antaŭuloj parolis pri la ĉevalo, kiu helpis al Hiksosoj venki Egipton, kaj hodiaŭ fariĝis nepre necesa por nia armeo. La tempo tre ŝanĝas la homajn opiniojn! —diris Pentuer.

Sur la ĉielo malaperis la lastaj nuboj kaj komenciĝis klara nokto. Malgraŭ la foresto de la luno, estis tiel lume, ke sur la fono de la blanka sablo oni povis vidi la konturojn de objektoj, eĉ malgrandaj, aŭ tre malproksimaj.

La trapenetranta malvarmo ankaŭ malgrandiĝis. Dum iom da tempo la taĉmento marŝis silente, vadante en la sablo ĝis la maleoloj. Subite inter la azianoj ree naskiĝis tumulto kaj eksonis krioj:

—Sfinkso..! rigardu, sfinkso..! Ni ne eliros vivantaj el la dezerto, se senĉese aperas antaŭ ni fantomoj...

Efektive, sur blanka kalka monteto estis klare videbla silueto de sfinkso. Leona korpo, grandega kapo en egipta kufo kaj kvazaŭ homa profilo.

—Trankviliĝu, barbaroj —diris la maljuna libiano. —Tio ja ne estas sfinkso, sed leono, kaj li faros al vi nenion, ĉar li estas okupita per la manĝado.

—Vere, tio estas leono! —jesis la princo haltante. —Sed kiel li similas sfinkson...

—Li estas la patro de niaj sfinksoj —intermetis duonvoĉe la pastro. Lia vizaĝo rememorigas la homajn trajtojn, kaj lia kolhararo perukon.

—Ĉu ankaŭ nia granda sfinkso, tiu proksime

de la piramidoj..?

—Multe da jarcentoj antaŭ Menes —diris Pentuer —kiam ne ekzistis ankoraŭ la piramidoj, estis en ĉi tiu loko ŝtonego, simila al kuŝanta leono, kvazaŭ la dioj dezirus tiel montri, kie komenciĝas la dezerto. La tiamaj sanktaj pastroj ordonis al artistoj skulpti la ŝtonegon kaj ĝiajn mankojn plenigi per masonaĵo. La artistoj, kiuj pli ofte vidis homojn ol leonojn, skulptis homan vizaĝon, kaj tiel naskiĝis la unua sfinkso.

—Kiun ni respektas kiel dion —ekridetis la princo.

—Kaj prave —respondis la pastro. —Ĉar la unuan skizon de ĉi tiu verko faris la dioj, kaj la homoj finis ĝin, inspirataj de la dioj. Nia sfinkso per sia grandego kaj mistereco rememorigas la dezerton, havas la figuron de l' spiritoj, vagantaj en la dezerto, kaj teruras la homojn same kiel ĝi. Vere li estas filo de la dioj kaj patro de la teruro.

—En la fino de la finoj ĉio havas teran komencon —respondis la princo. —Nilo ne fluas de la ĉielo, sed de iuj montoj, kuŝantaj post Etiopio. La piramidoj, pri kiuj parolis al mi Herhor, ke ili estas la bildo de nia ŝtato, estas konstruataj laŭ la modelo de ŝtonegaj suproj. Kaj niaj temploj, kun la pilonoj kaj obeliskoj, kun la mallumo kaj malvarmo, ĉu ili ne rememorigas al ni la kavernojn kaj montojn sur la bordoj de Nilo..? Kiom da fojoj ĉasante mi perdis la vojon inter la orientaj ŝtonegoj, ĉiam mi renkontis ian strangan kolekton de ŝtonoj, kiu rememorigis al mi templon. Eĉ ofte sur iliaj malglataj muroj mi vidis ĥieroglifojn, skribitajn per la mano de la ventegoj kaj pluvoj.

—En tio via ekscelenco havas pruvon, ke niaj temploj estis konstruataj laŭ plano, kiun desegnis la dioj mem —diris la pastro. —Kaj

kiel malgranda kerno, ĵetita en la teron, naskas la palmon, kies kapo sin kaŝas en la nuboj, tiel la bildo de ŝtonego, leono, eĉ lotuso, semita en la koron de pia faraono, naskas aleojn de sfinksoj, templojn kaj iliajn potencajn kolonojn. Tio estas faroj diaj, ne homaj, kaj feliĉa estas la monarĥo, kiu rigardante ĉirkaŭ si, scias en la teraj objektoj malkovri la dian penson kaj kompreneble prezenti ĝin al la posteuloj.

—Sed tia monarĥo devas havi povon kaj grandan riĉaĵon —intermetis ironie Ramzes —kaj ne dependi de la pastraj superstiĉoj...

Antaŭ ili leviĝis alia sabla monteto, sur kiu en ĉi tiu momento aperis kelke da rajdantoj.

—Niaj, aŭ libianoj..? —diris la princo.

De la supro eksonis korno, al kiu tuj respondis la princa taĉmento. La rajdantoj proksimiĝis rapide, kiom permesis la profunda sablo. Unu el ili ekkriis:

—Ĉu la kronprinco estas ĉi tie..?

—Li estas kaj fartas bone! —respondis Ramzes.

Ili desaltis de la ĉevaloj kaj falis sur la vizaĝojn.

—Ho erpatre! —diris la ĉefo de l' venintoj. —Viaj soldatoj disŝiras la vestojn kaj ŝutas cindron sur siajn kapojn, pensante, ke vi pereis... La tuta rajdistaro diskuris en la dezerto, por trovi viajn postesignojn, kaj fine al ni, neindaj, la dioj permesis saluti vin la unuaj...

La princo nomis lin centestro kaj ordonis, ke en la sekvonta tago li prezentu siajn subulojn por rekompenco.

Kajeroj el la Sudo

Bulteno de Hispana Asocio
de Laboristoj Esperantistaj

<http://www.gazetoteko.com/hale/kels96.pdf>

Socio

Kio okazas en Venezuelo?

De kelkaj monatoj mi legas, ke la situacio en nia *frata lando* malpliboniĝas pli kaj pli. Mi ne povas ne pensi pri niaj gesamideanoj loĝantaj tie, kaj mi deziras ĉion bonan al ili, ĉar verŝajne ili bezonas helpon kaj bondezirojn de ni ĉiuj.

Kiam Hugo Ĉaves sukcesis preni povon en Venesuelo, oni kredis, ke ĉio iros pli bone, pro tio, ke li kaj lia partio persekutos kaj nuligos la koruptecon de antaŭaj politikistoj, sed li ne sukcesis fari tion, sed li kreis armeon de ĝisostaj sampartianoj liaj, kiujn li premiis diverse. Li ankaŭ generaligis militistojn, tiel ke por armeo de 306 577 (laŭ mia kono, https://es.wikipedia.org/wiki/Anexo:Pa%C3%ADses_por_tama%C3%ADo_de_sus_Fuerzas_armadas) da soldatoj Hugo Chávez havis 100 generalojn en sia armeo, sed Nikolao Maduro havas 1000, kaj tio signifas, ke estas 1 generalo po 306 soldatoj. Sed se oni atentis al tio, ke la regula armeo

havas nur 156 000 soldatojn, la afero estas eĉ pli korpeza, ĉar tiu armeo tute ne efikas defendi landlimojn, sed ja estas kapabla ilo por subpremi la popolon, kio estas la bildo, kiun oni vidas en televido nune.

Laŭ personaj rakontoj, en Venezuelo, unu el la plej riĉaj landoj el la Tero pro sia petrolo, estas longaj vicoj aĉeti nutraĵojn bazajn por vivo. Sed kelkaj gebravulaĉoj venas tri-dekope kaj eniras antaŭ vicantoj de horoj, kaj se oniu protestas, oni estas batita de ili, sen polica reakcio, ĉar bravulaĉoj pagas al ili. Se normala familio bezonas \$500 monate por vivi, oni ne ricevas salajron pli altan ol dekonon el tio, kaj se oni bezonas monpronton, la intereso normale estas 20% **monate**.

Kaj la registaro solvas nenion, ĉar ĝi estas tro okupata pri sia revolucio bolivara. Subpremi *kontrarevoluciajn* manifestaciojn necesigas tian armeon...

ISSN 1886-1997 aŭ
1886-1938 (se printite)
Depósito legal: Z-2398-88